

С. І. Коротун

Переброди

ПЕРЕБРОДИ — болотний масив міжнародного значення (Рамсарська конвенція від 2004). Знаходиться біля с. Переброди Сарненського р-ну Рівненської обл., поблизу кордону з Білоруссю. Назва пов'язана з тим, що через дощі центральна частина цієї місцевості стає непрохідною. Площа 13 260 га: болота — 7851,7 га (58,3 %), ліси — 5329,6 га (39,6 %), водоймища — 110,3 га (0,8 %). П. охоплюють територію Північного лісництва. З метою охорони цього унікального місця 1984 був створений [Перебродівський заказник](#) (1999 увійшов до складу *Рівненського природного заповідника*).

За структурою ця місцевість — заболочена низовина, кристалічний фундамент якої лежить на глибині 200 м і перекривається льодовиками. Є поклади торфу. Крім цього, приблизно раз на 10 р., коли відбуваються значні повені, більша частина П. покривається водою. Масив характеризується периферійно-оліготрофним ходом розвитку (ліготрофи — мікроорганізми та рослини, що звикли жити в ґрунтах або водоймах з малим відсотком поживних речовини, зокрема у болотах), що є досить рідкісним для України. На периферії багато перехідних груп осоково-сфагнових боліт, на яких ростуть малопоширені рослини України: верби багнова та тонкокореневищна, а також занесені до Червоної книги України — верба чорнична, росичка проміжна, шейхцерія болотна. Низинні болота, характерні для Полісся, знаходяться у центральній частині болотно-водного масиву. Тут домінують осока омська та очерет звичайний. Типовими для цього місця є вербозілля звичайне, куничник сіруватий, смовдь болотяна. На ділянках, де менше води, домінують сфагнові мохи та осока пухнастоплода. На гривах та маленьких острівцях у значній кількості присутні соснові ліси, вересові, зеленомохові ділянки з брусницею, орляком та чорницею, а також сфагнові угруповання. Південь та південний захід цього болота представлений вільховими лісами, серед яких ростуть комиш лісовий та очерет звичайний. До рідкісних рослин масиву, крім зазначених, належать гудаєра повзуча, дифізіаструм Зейлера, мучниця (лікарська рослина), пальчатокорінник м'ясочервоний, ситник бульбастий, шолудивник королівський. Загалом, тут ростуть 14 видів рослин з Червоної книги України, 2 — з Європейського Червоного списку, 20 — регіонально рідкісних видів. Серед представників фауни — бобер річковий, борсук звичайний, кабан дикий, козуля, куниця лісова, лось, норка американська, сарна, собака єнотоподібний, а також рідкісні хижаки рись та вовк, занесені до Червоної книги України. Із птахів поширені баранці звичайний та великий, крижень, орябок, пастушок,

погонич малий, тетерук, чирянки велика та мала. З рідкісних видів трапляється очеретянка (занесена до Європейського Червоного списку), а також глушець (глухар), журавель сірий, зміїд, кульон великий, лелека чорний (усі занесені до Червоної книги України). Серед плазунів поширені веретільниця ламка, вуж звичайний, гадюка звичайна, черепаха болотна, ящірка живородна; з червонокнижних видів — мідянка. Із земноводних найчастіше трапляється тритон гребінчастий.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Переброди / С. І. Коротун // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-882262>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).